

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму
Кафедра геодезії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
_____ Андрій МУЗИЧЕНКО

“ _____ ” _____ 2026

р..

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП, к.е.н., доцент

_____ Ірина КУДІНОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Туристичне країнознавство**

Галузь знань J Транспорт та послуги

Спеціальність J3 Туризм та рекреація

Освітня програма Туризм

Факультет землевпорядкування

Економічний факультет

Розробники: професор кафедри геодезії та картографії, д.геогр.н., професор Ковальчук І.П.; ст. викл. кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, докторка філософії в галузі Природничі науки Ковальчук І.В.; ст.викл. кафедри геодезії та картографії, канд.геогр.н., Лук'янчук К.А.

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Туристичне країнознавство» входить до циклу освітніх компонентів спеціальної (фахової) підготовки фахівців за спеціальністю J3 «Туризм та рекреація». Її призначення – сформувані у студентів бакалавратури професійні знання й компетенції стосовно сутності туристичного країнознавства, його основних завдань, методів та особливостей досліджень туристичного потенціалу країн світу і регіонів, впливаючих на нього чинників; оволодіти вміннями визначати рівень сформованості туристично-рекреаційних систем і комплексів та різноманітних елементів туристичної інфраструктури, оцінювати рівень і перспективи розвитку туризму та використання країнами власного і міжнародного туристичного потенціалу.

У структурі цієї дисципліни передбачено 30 годин лекцій, 30 годин практичних занять, 60 годин самостійної роботи. Формою контролю є екзамен.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>J3 Туризм та рекреація</i>	
Освітня програма	<i>Туризм</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	2
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	- год.	
Самостійна робота	60 год.	110 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни – сформувані у студентів бакалавратури професійні знання й уміння стосовно сутності туристичного країнознавства, його основних завдань, методів та особливостей дослідження туристичного потенціалу країн світу і регіонів, оцінювання та використання країнами власного туристичного потенціалу і практичної організації туризму в них.

Завдання курсу полягає у формуванні в студентів узагальнюючого розуміння теоретичних і практичних питань організації туризму в регіонах і країнах Світу, методик і методів оцінювання природничо-географічних,

соціально-економічних, історико-культурних, етнографічних та інфраструктурних складових рекреаційно-туристичного потенціалу і рівня організації та стану й перспектив розвитку туризму в регіонах і країнах Світу, впливаючих на нього чинників та умов.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Туристичного країнознавства»: Сталий розвиток туризму

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

K07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

K15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

K19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

K28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма			Заочна форма	
	тижні	усь	у тому числі	усьог	у тому числі

		ого	л	П	Л	ін	с.	о	л	п	ла	ін	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства													
Тема 1. Навчальна дисципліна «Туристичне країнознавство». Об'єкт, предмет і завдання Туристичного країнознавства, його структура, зв'язки	1	8	2	2			4	12	2				10
Тема 2. Види і форми сучасного туризму в країнах світу	2	8	2	2			4	12		2			10
Тема 3. Туризм як соціальне явище. Умови та чинники розвитку туризму в країнах світу	3	8	2	2			4						
Тема 4. Туристичні потоки. Часова динаміка, структурний та геопросторовий розподіл туристичних потоків у світі.	4	9	2	2			5	10					10
Тема 5. Туристично-рекреаційний потенціал регіонів і країн світу, його структура і складові, методи оцінювання	5	8	2	2			4	10					10
Тема 6. Туристичні ринки країн світу. Туристичний попит	6	9	2	2			5	10					10
Тема 7. Типологія країн. Регіони Світу	7	8	2	2			4						
Разом – зм. Модуль 1	58		14	14			30	54	2	2			50
Змістовний модуль 2. Сучасний стан, напрями та перспективи розвитку туризму у регіонах Світу													
Тема 8. Географія міжнародного і внутрішнього туризму в країнах Європи	8	8	2	2			4	12	2				10
Лекція 9. Міжнародний і внутрішній туризм в країнах Азії та Близького сходу	9	9	2	3			4	12		2			10
Лекція 10. Міжнародний і внутрішній туризм в	10	9	2	2			5	10					10

країнах Африки													
Лекція 11. Туристичні ресурси Американського туристичного регіону	11	9	2	2			5	12		2			10
Лекція 12. Південноамериканський туристичний район	12	8	2	2			4	10					10
Лекція 13. Країни Австралії та Океанії	13-14	11	4	3			4	10					10
Лекція 14. Географія ділового туризму Світу	15	8	2	2			4						
Разом – зм. модуль 2		62	16	16			30	66	2	4			60
Усього годин		120	30	30			60	120	4	6			110

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Навчальна дисципліна «Туристичне країнознавство». Об'єкт, предмет і завдання Туристичного країнознавства, його структура, зв'язки	2
2	Види і форми сучасного туризму в країнах світу	2
3	Туризм як соціальне явище. Умови та чинники розвитку туризму в країнах світу	2
4	Туристичні потоки . Часова динаміка, структурний та геопросторовий розподіл туристичних потоків у світі	2
5	Туристично-рекреаційний потенціал регіонів і країн світу, його структура і складові, методи оцінювання	2
6	Туристичні ринки країн світу. Туристичний попит	2
7	Типологія країн. Регіони Світу	2
8	Географія міжнародного і внутрішнього туризму в країнах Європи	2
9	Міжнародний і внутрішній туризм в країнах Азії та Близького сходу	2
10	Міжнародний і внутрішній туризм в країнах Африки	2
11	Туристичні ресурси Американського туристичного регіону	2
12	Південноамериканський туристичний район	2
13	Країни Австралії та Океанії	4
14	Географія ділового туризму Світу	2
1-14	Всього	30

4. Теми практичних, семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові та методичні засади туристичного країнознавства	4
2	Класифікація видів сучасного туризму як об'єкт туристичного країнознавства.	4
3	Внутрішній та зовнішній туризм. Методичні аспекти туристичного країнознавства.	4
4	Чинники розвитку туризму в країнах світу	2
5	Географія туризму країн Європи (Європейського туристичного регіону)	4

6	Географія туризму країн Азії, Австралії та Океанії (Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону)	4
7	Географія туризму країн Північної та Південної Америки (Американського туристичного регіону)	4
8	Географія туризму країн Африки і Близького Сходу	4
1-8	Всього годин	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка туристичного маскота країни.	15
2	Туристичний маршрут країною.	15
3	Вплив кіноіндустрії та літератури на розвиток туризму країни	10
4	Глосарій	10
5	Конспект	10
1-5	Всього	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання: (вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист рефератів;

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- проєктне навчання;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства		
Тема 1. Туристичне країнознавство (ТК) як наукова дисципліна й окремий напрям досліджень туризму країн світу (КС).		
Практична робота 1. Наукові та методичні засади туристичного країнознавства	ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	10
Тема 2. Теоретико-методологічна база досліджень туризму у КС. Види і форми туризму у КС. Система основних методів досліджень туризму у КС		
Практична робота 2. Класифікація видів сучасного туризму країн і регіонів світу як об'єкт туристичного країнознавства	ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	10

Самостійна робота 1. Розробка туристичного маскота країни.		10
Тема 3. Умови і фактори розвитку туризму у КС		
Практична робота 3. Внутрішній та зовнішній туризм. Методичні аспекти туристичного країнознавства.	ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	15
Тема 4. Туристичні потоки КС. Часова динаміка, структурний та геопросторовий розподіл туристичного потоку.		
Практична робота 4. Чинники розвитку туризму в країнах світу	ПРН 05 Аналізувати чинники впливу на туристичний розвиток у країнах	15
Тема 5. Туристично-ресурсний потенціал країн Світу		
Самостійна робота 2. Туристичний маршрут країною.	ПРН 04, 14 Узагальнювати поняття щодо видів туризму з урахуванням культурних особливостей; Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	10
Тема 6-7. Туристичні ринки країн світу. Туристичний попит. Типологія країн. Регіони Світу		
Модульна контрольна робота 1.	ПРН 04, 05 Перевірка рівня засвоєння знань за темами модуля	30
Всього за модулем 1		100
Тема 8. Географія міжнародного і внутрішнього туризму в країнах Європи		
Практична робота 5. Географія туризму країн Європи (Європейського туристичного регіону)	ПРН 04, 05, 15 Аналізувати туристичні ресурси Європи та визначати основні напрямки. Володіти поняттями районування в контексті туристичної географії.	10
Самостійна робота 3. Вплив кіноіндустрії та літератури на розвиток туризму країни	Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.	10
Теми 9. Міжнародний і внутрішній туризм в країнах Азії та Близького сходу		
Практична робота 6. Географія туризму країн Азії, Австралії та Океанії (Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону)	ПРН 04, 05, 14 Аналізувати туристичні ринки, атракції та проблематику туризму країн Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. Описувати унікальні туристичні об'єкти регіону, оцінити туристичне значення	10
Самостійна робота 4. Глосарій	Європейського, Африканського, Американського регіонів і пояснювати їх перспективи.	10
Тема 10. Міжнародний і внутрішній туризм в країнах Африки		
Практична робота 8. Географія туризму країн Африки і Близького Сходу	ПРН 04, 05, 14, 15 Оцінювати туристичну привабливість країн Африки і Близького Сходу з урахуванням культурної специфіки. Ідентифікувати ключові туристичні	10

		об'єкти	
Теми 11 -12. Туристичні ресурси Американського туристичного регіону. Південноамериканський туристичний район			
Практична робота 7. Географія туризму країн Північної та Південної Америки (Американського туристичного регіону)	ПРН 04, 05, 14, 15	Аналізувати географічні аспекти розвитку туризму у країнах Північної та Південної Америки. Узагальнювати інформацію про культурні та природні атракції.	10
Самостійна робота 5. Конспект		Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	10
Тема 13-14. Країни Австралії та Океанії. Географія ділового туризму			
Модульна контрольна 2	ПРН 02, 04, 05, 14, 15	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань. Перевірка рівня засвоєння знань за темами модуля	30
Всього за модулем 2			100
Навчальна робота			$(M1 + M2 + M3)/3 \cdot 0,7 \leq 70$
Екзамен			30
Всього за курс			$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації доповідей, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1405>);

- конспекти лекцій та їх презентації (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/section.php?id=8617>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми (див. п.10);
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти (див. ЕНК на сайті НУБіП України);

10. Рекомендовані джерела інформації ...

1. Ковальчук І.П., Богданець В.А. Практичні роботи з дисципліни «Туристичне країнознавство» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм». Київ: НУБіП, 2020. 64 с.
2. Макієнко О. А. Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм». Херсон, 2019. 80 с.
3. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник. К.: ОЛДІ-ПЛЮС, 2025. 808 с.
4. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2025. 392 с.
5. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Видавництво державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
6. Туристичне країнознавство : методичні рекомендації до вивчення дисципліни (для студентів спеціальності 242 «Туризм») / укл. Г. І. Гапоненко, А. Ю. Парфіненко. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020. – 50 с.
7. Шуканова А.А. Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації з освоєння дисципліни для студентів II курсу спеціальності 242 Туризм. Полтава, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2019. 24 с.
8. Географічне країнознавство: підручник /Я.Б.Олійник, Б.П.Яценко, О.О.Любіцева; за наук ред. проф. Я.Б.Олійника, Б.П.Яценка. К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. 911 с.
9. Бейдик О. О. Навчально-методичний комплекс дисципліни “Географія туризму” для студентів спеціальності “Туризм” спеціалізації “Міжнародний туризм”. К.: ВГЛ “Обрії”, 2007. 108 с.
10. Борушак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів: Монографія. Львів: ІРД НАНУ, 2006. 288 с.
11. Вишневська О. О., Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І. Туристичне країнознавство : підручник / О. О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 594 с.; іл.
12. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Видавництво державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
13. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник. Вид-во ОЛДІ ПЛЮС, 2020. 808 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний варіант розширеного плану-конспекту лекцій з Туристичного країнознавства. Електронний ресурс: <http://www.tourism.puet.edu.ua/files/lic2016bac/tk3.pdf>
2. "Туризм і відпочинок". Електронний ресурс: noreply@mirvokrugnas.com; http://tourlib.net/books_ukr/smal.htm ; <http://tourlib.net/turukr.htm>
3. Все про туризм. Туристична бібліотека. – <http://tourlib.net/>
4. Державна служба туризму та курортів. – www.tourism.gov.ua
5. Всесвітня туристична організація. – <https://intent.press/publications/world/2023/oon-vseshvitnya-turistichna-organizaciya/>

Лектор – Ковальчук І.П., професор кафедри геодезії та картографії, доктор географічних наук, професор.

Практичні заняття – Ковальчук І.В., ст. викладачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, докторка філософії з галузі знань Природничі науки; Лук'янчук К.А. , ст. викладачка кафедри геодезії та картографії, кандидатка географічних наук.